

ΥΠΑΙΘΠΑ / ΙΕΠ

ΕΡΓΟ : Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού
Έργου της σχολικής μονάδας: Διαδικασία
Αυτοαξιολόγησης (ΑΕΕ)

Συνοπτική Έκθεση Αποτελεσμάτων

Δεκέμβριος 2012

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το παρόν κείμενο αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου- Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η συγγραφή του παρόντος κειμένου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2012 με σκοπό την ενημέρωση της εκπαιδευτικής κοινότητας για τα αποτελέσματα του έργου της ΑΕΕ.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, επίκουρος καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιαν, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής σπουδών Π.Ε. του ΥΠΑΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΑΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

ΑΕΕ - Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Οικοδομούμε έναν πολιτισμό εμπιστοσύνης και συνεργασίας

Περιεχόμενα

1. Γενικά στοιχεία του έργου
2. Σκοπός και Στόχοι του έργου
3. Βασικές δράσεις του έργου
4. Η Συμμετοχή στο έργο
5. Το Θεματικό Πλαίσιο της ΑΕΕ
6. Η εφαρμογή των διαδικασιών της ΑΕΕ στα σχολεία.
7. Αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη μεθόδων και εργαλείων έρευνας
8. Η συμμετοχή των στελεχών της εκπαίδευσης.
9. Η Γενική εκτίμηση της εικόνας των σχολείων
10. Η Συστηματική Διερεύνηση Δεικτών
11. Το αντικείμενο των Σχεδίων Δράσης
12. Ενδεικτικές Θεματικές Ενότητες των Σχεδίων Δράσης που ανέπτυξαν τα σχολεία
13. Συμμετέχοντες στα Σχέδια Δράσης
14. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
15. Προγράμματα επιμόρφωσης μαθητών και γονέων
16. Γενικά θετικά σημεία από την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ
17. Προβλήματα και δυσλειτουργίες που παρατηρήθηκαν κατά την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ
18. Κρίσεις των σχολείων σχετικά με τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των Σχεδίων δράσης
19. Προτάσεις των σχολείων σχετικά με τη συνέχεια και τη γενίκευση της ΑΕΕ

1. Γενικά στοιχεία του έργου

Το πιλοτικό - ερευνητικό έργο «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της σχολικής μονάδας-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (ΑΕΕ) αποτελεί το πρώτο στάδιο εφαρμογής της ΑΕΕ στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του ΥΠΔΒΜΘ (Άρθρο 32, Νόμος 3848/2010) με σκοπό να συμβάλει στη δημιουργία ενός διακριτού συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στα σχολεία της γενικής εκπαίδευσης της χώρας. Το έργο έχει ενταχθεί στις δράσεις του ΕΣΠΑ από τον Ιούνιο του 2010 («Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη» με MIS 295381) και έχει διάρκεια δύομισι ετών. Φορείς υλοποίησης ήταν αρχικά το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ) (Ιούνιος 2010-Φεβρ. 2012) και σήμερα το Ι.Ε.Π. (Φεβρ. – Δεκ. 2012).

2. Σκοπός και Στόχοι του έργου

Σκοπός του έργου της ΑΕΕ είναι η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου της Σχολικής Μονάδας. Οι επιμέρους στόχοι, μεταξύ άλλων, αφορούν:

- α) Στην ανάδειξη της Σχολικής Μονάδας ως βασικού φορέα προγραμματισμού και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού της έργου.
- β) Στη δημιουργία συνθηκών για αυτογνωσία, συνεργασία και ανάπτυξη δράσεων αυτοβελτίωσης μέσα από την ενεργό συμμετοχή όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- γ) Στη δημιουργία σταθερών δομών (Παρατηρητήριο της ΑΕΕ, Δίκτυο Πληροφόρησης της ΑΕΕ) που θα εξασφαλίσουν τη δικτύωση, την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τη διάχυση των καλών πρακτικών μεταξύ των σχολικών μονάδων όλης της χώρας και την αποτελεσματική ενημέρωση των υπηρεσιών του ΥΠΑΙΘΠΑ για το εκπαιδευτικό έργο στα σχολεία όλης της χώρας.

3. Βασικές δράσεις του έργου

Οι βασικές δράσεις του έργου αφορούσαν στα ακόλουθα:

Α. Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού (4 τόμοι : Βασικό πλαίσιο, Διαδικασίες και Εργαλεία, Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και παραδείγματα ανάπτυξης σχεδίων δράσης, Εκθέσεις) για κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης και την ειδική αγωγή.

Β. Επιμορφωτικά σεμινάρια σε περιφερειακό και ενδοσχολικό επίπεδο σχετικά με την υλοποίηση του έργου της ΑΕΕ στα σχολεία.

Γ. Εφαρμογή του έργου από τις σχολικές μονάδες, αξιολόγηση των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων της εφαρμογής.

Δ. Συγκρότηση και λειτουργία σταθερών δομών (**Παρατηρητήριο της ΑΕΕ, Δίκτυο Πληροφόρησης της ΑΕΕ**) που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του έργου και την αποτελεσματική υποστήριξη του θεσμού της ΑΕΕ σε εθνικό επίπεδο. Οι δύο σταθερές δομές συνδέονται με την επεξεργασία των δεδομένων των σχολείων για συγκεκριμενοποίηση προτάσεων προς το ΥΠΑΙΘΠΑ, την υποστήριξη της βιωσιμότητας και της καλής λειτουργίας του έργου, την παρακολούθηση των εξελίξεων στα ζητήματα της ΑΕΕ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, την επιστημονική υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των στελεχών στα θέματα της ΑΕΕ, τις ανταλλαγές τεχνογνωσίας, εμπειρίας και διάχυσης καλών πρακτικών στα σχολεία όλης της χώρας.

Ε. Προετοιμασία των σχολείων για τη γενίκευση της εφαρμογής του θεσμού της ΑΕΕ σε όλες τις σχολικές μονάδες της Γενικής Εκπαίδευσης της χώρας.

4. Σχολικές μονάδες, Εκπαιδευτικοί και Σχολικοί Σύμβουλοι που συμμετείχαν στο έργο της ΑΕΕ

Στο έργο της ΑΕΕ συμμετείχαν 500 σχολικές μονάδες και 6000 περίπου εκπαιδευτικοί των τριών βαθμίδων από όλες τις περιφέρειες της χώρας.

Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Πλήθος σχολείων	Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί
Προσχολική	120	455
Πρωτοβάθμια	172	1932
Δευτεροβάθμια	212	3604
Σύνολο	504	5.991

Στο έργο συμμετείχαν επίσης 567 Σχολικοί Σύμβουλοι και των δύο βαθμίδων. Από αυτούς, 292 συμμετείχαν με σχολεία της δικής τους παιδαγωγικής ευθύνης και οι υπόλοιποι ως ειδικοί συνεργάτες του προγράμματος της ΑΕΕ. Ειδικότερα η κατανομή τους έχει ως εξής:

Σύμβουλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Προσχολική - Δημοτική): Στο έργο συμμετείχαν 309 Σχολικοί Σύμβουλοι. Από αυτούς οι 148 είχαν σχολεία παιδαγωγικής ευθύνης (48%) ενώ οι 161 συμμετείχαν ως ειδικοί συνεργάτες (52%).

Σύμβουλοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης : Στο έργο συμμετείχαν 258 Σχολικοί Σύμβουλοι. Από αυτούς οι 144 έχουν σχολεία παιδαγωγικής ευθύνης (56%) ενώ οι 114 συμμετείχαν ως ειδικοί συνεργάτες (44%).

5. Το Θεματικό Πλαίσιο της ΑΕΕ

Το Θεματικό Πλαίσιο της ΑΕΕ στην αρχική του φάση περιελάμβανε 19 δείκτες ποιότητας. Κατά την εφαρμογή του έργου και με βάση την ανατροφοδότηση από τα σχολεία διαμορφώθηκε το ακόλουθο πλαίσιο 15 δεικτών ποιότητας.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	
Κοινωνικά και Πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του σχολείου	
A. ΔΕΔΟΜΕΝΑ	
Τομείς	Δείκτες
1. Μέσα και Πόροι	1.1. Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι
	1.2. Στελέχωση σχολείου
B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
Τομείς	Δείκτες
2. Ηγεσία, Διοίκηση και Οργάνωση του Σχολείου	2.1. Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής
	2.2. Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων
	2.3. Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
3. Διδασκαλία και Μάθηση	3.1. Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών
	3.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών
4. Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο	4.1. Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών
	4.2. Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς
5. Προγράμματα, Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης	5.1. Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις
	5.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
Τομείς	Δείκτες
6. Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα	6.1. Φοίτηση και διαρροή των μαθητών
	6.2. Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών
	6.3. Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
7. Αποτελέσματα του Σχολείου	7.1. Επίτευξη των στόχων του σχολείου

6. Η εφαρμογή των διαδικασιών της ΑΕΕ στα σχολεία.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις των σχολείων τηρήθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό τα χρονοδιαγράμματα και εφαρμόστηκαν σε σημαντικό βαθμό οι προτεινόμενες διαδικασίες της ΑΕΕ όπως:

- ενημέρωση συλλόγων μαθητών και συλλόγου γονέων, συμμετοχή στην ολομέλεια εκπροσώπων των μαθητών και των γονέων, των σχολικών συμβούλων, εκπροσώπων φορέων της ευρύτερης κοινότητας του σχολείου.
- Συγκρότηση ομάδων εργασίας στις οποίες συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, σχολικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι της ευρύτερης κοινότητας του σχολείου.
- Ο αριθμός των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν στα σχολεία κατά την ανάπτυξη των διαδικασιών της ΑΕΕ ήσαν 5 έως 7 κατά μ.ο.

Τα ποσοστά συμμετοχής στις διάφορες διαδικασίες ήσαν τα ακόλουθα:

- α. Γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου :
μαθητές (42%), γονείς (45%), σχολικοί σύμβουλοι (88%), άλλοι (22%)
(σχολικός ψυχολόγος, εκπρόσωπος σχολικής επιτροπής, εκπρόσωπος τοπικής αυτοδιοίκησης, πρόεδρος συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, μέλη της ομάδας έργου της ΑΕΕ).
- β. Συστηματική διερεύνηση δεικτών :
μαθητές (45%), γονείς (48%), σχολικοί σύμβουλοι (76%), άλλοι (20%)
(υπεύθυνος ΓΡΑΣΕΠ, σχολικός ψυχολόγος, εκπρόσωπος σχολικής επιτροπής, εκπρόσωπος τοπικής αυτοδιοίκησης, πρόεδρος συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, διευθυντής και εκπαιδευτικοί γειτονικών σχολείων, μέλη της ομάδας έργου της ΑΕΕ).
- γ. Ιεράρχηση προτεραιοτήτων / Επιλογή Σχεδίων Δράσης :
μαθητές (32%), γονείς (35%), σχολικοί σύμβουλοι (69%), άλλοι (17%)
(υπεύθυνος ΓΡΑΣΕΠ, εκπρόσωπος σχολικής επιτροπής, διευθυντής και εκπαιδευτικοί γειτονικών σχολείων).
- δ. Διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης :
μαθητές (28%), γονείς (34%), σχολικοί σύμβουλοι (68%), άλλοι (23%)
(υπεύθυνος ΠΛΗΝΕΤ, εκπρόσωπος σχολικής επιτροπής, διευθυντής και εκπαιδευτικοί γειτονικών σχολείων).
- ε. Υλοποίηση σχεδίων δράσης :
μαθητές (80%), γονείς (65%), σχολικοί σύμβουλοι (77%), άλλοι (35%)
(Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί και μαθητές γειτονικών σχολείων, παιδοψυχολόγος, τεχνικός Η/Υ, εκπρόσωποι της δημοτικής αρχής).

Η διαδικασία της «Γενικής εκτίμησης της εικόνας του σχολείου» πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο ολομέλειας από το 21% των σχολείων, σε επίπεδο ομάδων εργασίας από το 12% και από το υπόλοιπο 66% και στα δύο επίπεδα (ολομέλειας και ομάδων εργασίας).

Η διαδικασία της «Συστηματικής διερεύνησης δεικτών» πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο ολομέλειας από το 22% των σχολείων, σε επίπεδο ομάδων εργασίας από το 13% και από το υπόλοιπο 65% και στα δύο επίπεδα (ολομέλειας και ομάδων εργασίας).

Η διαδικασία της διαμόρφωσης «Σχεδίων δράσης» πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο ολομέλειας από το 24% των σχολείων, σε επίπεδο ομάδων εργασίας από το 14% και από το υπόλοιπο 61% και στα δύο επίπεδα (ολομέλειας και ομάδων εργασίας).

Η συντριπτική πλειοψηφία των σχολείων δήλωσε ότι τα αποτελέσματα των διαδικασιών αποτελούν προϊόν της συμμετοχής και της σύνθεσης όλων των παραγόντων του σχολείου (ποσοστό συμμετοχής στη διαδικασία της γενικής εκτίμησης 88% και στη διαμόρφωση των σχεδίων δράσης 93%).

7. Αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη μεθόδων και εργαλείων έρευνας

- Αξιοποιήθηκε και αξιολογήθηκε θετικά από τα σχολεία το εκπαιδευτικό υλικό της ΑΕΕ.
- Αξιοποιήθηκαν πηγές του σχολείου και διαμορφώθηκαν μέθοδοι και εργαλεία διερεύνησης δεικτών, όπως:
 - α) Έρευνα αρχείου / αξιοποίηση και ανάλυση τεκμηρίων του σχολείου (ημερολόγια, πρακτικά συνεδριάσεων, γραπτά εξετάσεων κ.λπ.).
 - β) Ερωτηματολόγια (εκπαιδευτικών, γονέων, μαθητών).
 - γ) Συνέντευξη / σχέδιο συνέντευξης (εκπαιδευτικών, γονέων, μαθητών).
 - δ) Παρατήρηση / σχέδιο παρατήρησης (εκπαιδευτικών, μαθητών κατά την ώρα του μαθήματος, κατά την ώρα του διαλείμματος).

Ειδικότερα, τα σχολεία αξιοποίησαν σχετική βιβλιογραφία (66%), αξιοποίησαν τα αρχεία του σχολείου (75%), πληροφορίες από μαθητές και γονείς (50%) και ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (26%).

Επίσης, τα σχολεία εφάρμοσαν και αξιοποίησαν ποικιλία μεθόδων και ερευνητικών εργαλείων, όπως : έρευνα αρχείου (πρακτικά συνεδριάσεων συλλόγου, ημερολόγια, αρχεία μαθητών), ερωτηματολόγια (70%), παρατήρηση (38%) και συνέντευξη (32%).

8. Η συμμετοχή των στελεχών της εκπαίδευσης.

Οι Προϊστάμενοι Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης, καθώς και η μεγάλη πλειοψηφία των Σχολικών Συμβούλων που συμμετείχαν στο έργο με σχολεία της παιδαγωγικής τους ευθύνης, ενεπλάκησαν ενεργά, διένειμαν το υλικό της ΑΕΕ στα σχολεία, πραγματοποίησαν επιμορφωτικές συναντήσεις, ενημέρωσαν τους Διευθυντές και τους Συλλόγους Διδασκόντων σε ειδικές παιδαγωγικές συναντήσεις, συμμετείχαν σε ολομέλειες Συλλόγων Διδασκόντων και υπέβαλαν κριτικές παρατηρήσεις και προτάσεις για τη βελτίωση των διαδικασιών υλοποίησης του έργου. Σύμφωνα με τις εκθέσεις των σχολείων, ως ένα από τα πιο θετικά στοιχεία κατά το πρώτο στάδιο της εφαρμογής του έργου της ΑΕΕ θεωρήθηκε η ανάπτυξη της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των σχολείων και των στελεχών της εκπαίδευσης.

9. Η Γενική εκτίμηση της εικόνας των σχολείων

Κατά τη διαδικασία της γενικής εκτίμησης της εικόνας του σχολείου η πλειονότητα των σχολείων όλων των βαθμίδων:

α) Αποτίμησε θετικά την εικόνα σχεδόν σε όλους τους δείκτες που αφορούν την οργάνωση και διοίκηση του σχολείου, το κλίμα και τις σχέσεις, τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

β) Αποτίμησε αρνητικά την εικόνα σε δείκτες που αφορούν περιοχές του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίες θεωρούνται κατεξοχήν αρμοδιότητα της πολιτείας και αφορούν στα μέσα και στους πόρους του σχολείου, στην υποστήριξη της επιστημονικής-παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών κ.λπ.

Ειδικότερα, τα αποτελέσματα ήταν τα ακόλουθα:

Α. Δείκτες με θετική αποτίμηση (οι οποίοι αξιολογούνται ως περιοχές χωρίς προβλήματα ή με θετικά στοιχεία περισσότερο από αρνητικά, με βαθμολογία 4 ή 3 σε κλίμακα τεσσάρων βαθμών):

- Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών (94%).
- Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής (93%)
- Διαμόρφωση και εφαρμογή του σχολικού προγράμματος (93%).
- Συντονισμός σχολικής ζωής (92%).
- Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών/μαθητών και μαθητών μεταξύ τους (92%) - Διδακτικό προσωπικό του σχολείου (89%)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών (89%)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών (87%)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (86%)
- Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις (86%)
- Επίδοση και πρόοδος των μαθητών (82%)
- Ανάπτυξη στόχων του προγράμματος σπουδών (82%)
- Διαχείριση και Αξιοποίηση των μέσων και των πόρων (81%)

- Σχέσεις μεταξύ σχολείου-γονέων (81%)

Β. Δείκτες με αρνητική αποτίμηση (οι οποίοι αξιολογούνται ως περιοχές με αρκετά σοβαρά προβλήματα ή με αρνητικά στοιχεία περισσότερα από θετικά, με βαθμολογία 4 ή 3 σε κλίμακα τεσσάρων βαθμών):

Οικονομικοί πόροι του σχολείου: Τα σχολεία σε ποσοστό 60% εκτίμησαν την εικόνα τους ως προς το δείκτη αυτό από προβληματική (21%) έως μέτρια (39%).

Υποστήριξη της επιστημονικής-παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών: Τα σχολεία σε ποσοστό 49% εκτίμησαν την εικόνα τους ως προς το δείκτη αυτό από προβληματική (13%) έως μέτρια (36%).

Χώροι του σχολείου: Τα σχολεία σε ποσοστό 45% εκτίμησαν την εικόνα τους ως προς το δείκτη αυτό από προβληματική (13%) έως μέτρια (32%).

Εξοπλισμός του σχολείου: Τα σχολεία σε ποσοστό 39% εκτίμησαν την εικόνα τους ως προς το δείκτη αυτό από προβληματική (6%) έως μέτρια (33%).

Τα παραπάνω στοιχεία δεν παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, με τις κεντρικές τάσεις να γίνονται εμφανείς τόσο στα σχολεία της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΑΕΕ-αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα

**Ερευνούμε - αξιολογούμε
από κάτω
προς τα πάνω**

**Συμμετέχουμε συνεργαζόμαστε συμφωνούμε
βελτιωνόμαστε**

10. Η Συστηματική Διερεύνηση Δεικτών

Από το σύνολο των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, οι δείκτες οι οποίοι επιλέχθηκαν να διερευνηθούν συστηματικά από τα σχολεία ανήκουν κυρίως στο 3^ο πεδίο (Κλίμα-Σχέσεις) και στο 4^ο πεδίο (Εκπαιδευτικές Διαδικασίες).

Τα πεδία: 1^ο : Μέσα-Πόροι-Ανθρώπινο Δυναμικό, 2^ο: Οργάνωση & Διοίκηση Σχολείου και 5^ο: Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα, αποτέλεσαν λιγότερο συχνές επιλογές των σχολείων για συστηματική διερεύνηση.

Οι περιοχές που επέλεξαν τα σχολεία για την εφαρμογή της συστηματικής διερεύνησης ήταν οι ακόλουθες:

- Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μαθητών μεταξύ τους (32%).
- Σχέσεις μεταξύ σχολείου-γονέων (26%).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων (19%).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών (17%).
- Υποστήριξη της επιστημονικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών (16%).
- Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών (16%).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης (15%).

Αντίστοιχα, οι δείκτες που συγκέντρωσαν χαμηλή συχνότητα επιλογής ήταν:

- Μέσα και Πόροι-Ανθρώπινο δυναμικό (από 2% έως 10%).
- Οργάνωση και Διοίκηση του Σχολείου (από 4% έως 6%).
- Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα (από 6% έως 12%).

Τα παραπάνω στοιχεία δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται σημαντικά ανά βαθμίδα εκπαίδευσης.

11. Το αντικείμενο των Σχεδίων Δράσης

Οι περιοχές που συγκέντρωσαν τα υψηλότερα ποσοστά κατά την επιλογή και την ανάπτυξη σχεδίων δράσης είναι οι ακόλουθες:

- Σχέσεις μεταξύ των μαθητών (27%)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών (20%)
- Σχέσεις μεταξύ σχολείου-γονέων (17%)
- Υποστήριξη της επιστημονικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών (15%)

Οι περιοχές που συγκέντρωσαν τα υψηλότερα ποσοστά για την υλοποίηση σχεδίων δράσης είναι οι ακόλουθες:

- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών πρακτικών (23%)
- Σχέσεις μεταξύ των μαθητών (21%)
- Σχέσεις μεταξύ σχολείου-γονέων (16%)
- Υποστήριξη της επιστημονικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών (13%)

12. Ενδεικτικές Θεματικές Ενότητες των Σχεδίων Δράσης που ανέπτυξαν τα σχολεία

Ορισμένες από τις βασικές θεματικές περιοχές οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο για την ανάπτυξη σχεδίων δράσης ήσαν οι ακόλουθες:

- Αναβάθμιση των χώρων του σχολείου
- Δημιουργία τάξεων-μαθημάτων
- Νέες Τεχνολογίες και σχολείο – Ανάπτυξη σχολικής ιστοσελίδας
- Αναμόρφωση του Εσωτερικού κανονισμού του σχολείου
- Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και γονέων
- Οργάνωση και λειτουργία σχολής γονέων στο σχολείο
- Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών
- Ενίσχυση της λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων και ομίλων
- Συνύπαρξη αλλοδαπών-Ρομά και ελληνόπαιδων μαθητών
- Δημιουργία σχολικού περιοδικού
- Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών
- Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία – Γνωριμία κι αξιοποίηση λογισμικών – χρήση διαδραστικού πίνακα στην τάξη
- Οργάνωση εκπαιδευτικού και επιστημονικού υλικού
- Ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας
- Φοίτηση και διαρροή μαθητών

Ορισμένες από τις δραστηριότητες που ανέπτυξαν τα σχολεία κατά την εφαρμογή των σχεδίων δράσης αφορούσαν στα ακόλουθα:

- Ομιλίες – διαλέξεις (62%)
- Διερεύνηση των απόψεων των συμμετεχόντων (84%)
- Αλληλοπαρατήρηση – υλοποίηση δειγματικών διδασκαλιών (31%)
- Ανάπτυξη Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του σχολείου (33%)
- Διαμόρφωση Ιστοσελίδας για το σχολείο (43%)
- Πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις (52%)
- Συνεργασία φορέων (γονέων, τοπικής κοινωνίας) (66%)
- Σεμινάρια Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης (53%)
- Διάχυση των αποτελεσμάτων της δράσης (57%)
- Άλλο: (Επισκέψεις – συνεργασίες με γειτονικά σχολεία, σχεδιασμός και πραγματοποίηση ραδιοφωνικών εκπομπών, περιβαλλοντικά προγράμματα, συμμετοχή σε Μαθητιάδα, κα.) (20%)

13. Συμμετέχοντες στα Σχέδια Δράσης

Η συμμετοχή μαθητών και γονέων στα Σχέδια Δράσης των σχολείων κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα καθώς ανήκαν στις βασικές «ομάδες-στόχους» των σχεδίων δράσης. Πολύ υψηλά ήσαν και τα ποσοστά συμμετοχής των Σχολικών Συμβούλων στο πλαίσιο της επιστημονικής υποστήριξης των Σχεδίων Δράσης. Αναλυτικά τα ποσοστά ανά βαθμίδα ήσαν τα ακόλουθα:

Ομάδες	Προσχολική (%)	Πρωτοβάθμια (%)	Δευτεροβάθμια (%)
Μαθητές	76	79	81
Γονείς	80	71	54
Σχολικοί Σύμβουλοι	82	83	70
Φορείς	37	41	34
Άλλοι	40	30	31

14. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Μία από τις πιο σημαντικές διαστάσεις της εφαρμογής των Σχεδίων Δράσης αφορούσε την ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών η οποία συγκέντρωσε υψηλά και στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης. Στους πίνακες παρατίθενται τα ποσοστά και οι ώρες της επιμόρφωσης συνολικά, ανά βαθμίδα και περιφέρεια εκπαίδευσης.

	Ποσοστό σχεδίων δράσης με επιμόρφωση εκπαιδευτικών	Σύνολο ωρών επιμόρφωσης
Προσχολική	80%	879
Πρωτοβάθμια	80%	920
Δευτεροβάθμια	61%	2073

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Ποσοστό σχεδίων δράσης με επιμόρφωση εκπαιδευτικών	Σύνολο ωρών επιμόρφωσης
Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης	70%	593
Αττικής	70%	1193
Βορείου Αιγαίου	50%	109

Δυτικής Ελλάδος	100%	56
Δυτικής Μακεδονίας	61%	312
Ηπείρου	-	-
Θεσσαλίας	73%	105
Ιονίων Νήσων	56%	75
Κεντρικής Μακεδονίας	77%	947
Κρήτης	72%	198
Νοτίου Αιγαίου	64%	153
Πελοποννήσου	73%	117
Στερεάς Ελλάδας	71%	14

15. Προγράμματα επιμόρφωσης μαθητών και γονέων

Πολλά σχέδια δράσης προέβλεπαν/περιελάμβαναν επιμορφώσεις ομάδων μαθητών και ομάδων γονέων. Τα ποσοστά και οι ώρες επιμόρφωσης ανά βαθμίδα εκπαίδευσης παρατίθενται στους πίνακες που ακολουθούν

	Ποσοστό σχεδίων δράσης με επιμόρφωση μαθητών	Σύνολο ωρών επιμόρφωσης
Πρωτοβάθμια	43%	314
Δευτεροβάθμια	35%	390

	Ποσοστό σχεδίων δράσης με επιμόρφωση γονέων	Σύνολο ωρών επιμόρφωσης
Προσχολική	54%	304
Πρωτοβάθμια	44%	433
Δευτεροβάθμια	20%	261

16. Γενικά θετικά σημεία από την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ

Σύμφωνα με τις εκθέσεις των σχολικών μονάδων, των Σχολικών Συμβούλων και των Προϊσταμένων Ε.Π.Κ ως θετικά σημεία από την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Η κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευτικών για θέματα του σχολείου, με αποτέλεσμα την συστηματική εργασία τους, την ενεργό συμμετοχή τους και την ανάληψη πρωτοβουλιών για τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου εντός του σχολείου (100%).
- Η ανάπτυξη συνεργασιών και η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας (92%).
- Η θετική συμβολή του έργου στην καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας της σχολικής μονάδας, μέσω του διαλόγου και της συστηματικής καταγραφής των προβλημάτων της σχολικής μονάδας (65%).
- Η ανάπτυξη ευχάριστου και δημιουργικού κλίματος εμπιστοσύνης, η ανταλλαγή απόψεων και η εξωτερίκευση σκέψεων που αφορούσαν μαθητές και καθηγητές για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου (54%).

17. Προβλήματα και δυσλειτουργίες που παρατηρήθηκαν κατά την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ

Σύμφωνα με τις εκθέσεις των σχολικών μονάδων, των Σχολικών Συμβούλων και των Προϊσταμένων Ε.Π.Κ ως αρνητικά σημεία κατά την εφαρμογή του έργου της ΑΕΕ και την υλοποίηση των σχεδίων δράσης αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Η αρνητική παρέμβαση των συνδικαλιστών και η παρεμπόδιση συναδέλφων για συμμετοχή στο Πρόγραμμα με αποτέλεσμα την επιφυλακτική στάση εκπαιδευτικών απέναντι στο έργο της ΑΕΕ (100%).
- Η απουσία κουλτούρας αξιολόγησης στις σχολικές μονάδες (40%).
- Η έλλειψη ερευνητικής εμπειρίας και τεχνογνωσίας των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη των διαδικασιών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο (46%).
- Η έλλειψη οικονομικών πόρων, εξοπλισμού και μέσων για την υλοποίηση των σχεδίων δράσης (65%).
- Η αύξηση του φόρτου εργασίας. Ορισμένες διαδικασίες στην υλοποίηση των σχεδίων δράσης ήσαν γραφειοκρατικές και χρονοβόρες (90%).
- Προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την αλλαγή των μελών του Συλλόγου διδασκόντων και από την καθυστέρηση στην τοποθέτηση εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες (55%)
- Δυσκολίες στην συνεργασία με εξωτερικούς φορείς, γονείς και τοπική κοινωνία και στην ενεργοποίηση μεγάλου αριθμού γονέων (40%).

18. Συμπεράσματα από την εφαρμογή της ΑΕΕ και την ανάπτυξη των Σχεδίων δράσης στα σχολεία

Σύμφωνα με τις εκθέσεις των σχολείων ως βασικά θετικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των διαδικασιών της ΑΕΕ και των σχεδίων δράσης αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Η ανάδειξη προβλημάτων και η ανάπτυξη στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων.
- Η ευαισθητοποίηση και η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί-μαθητές-γονείς). Η βελτίωση στην επικοινωνία και στις σχέσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων. Η δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης και αποτύπωσης αναγκών, ανησυχιών και προσδοκιών εκπαιδευτικών/ μαθητών.
- Η ενδυνάμωση των σχέσεων γονέων – σχολείου. Η ευαισθητοποίηση γονέων για θέματα παιδιών.
- Η βελτίωση του παιδαγωγικού κλίματος. Η ευαισθητοποίηση και η ενεργός συμμετοχή των μαθητών και εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων. Η ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.
- Η αναγνώριση της αναγκαιότητας υλοποίησης των αποφάσεων των παιδαγωγικών συνεδριάσεων. Η καλλιέργεια του αλληλοσεβασμού, της αίσθησης της ομαδικότητας, της συνεργασίας και υπευθυνότητας. Ο σεβασμός στους κανόνες της τάξης και στις γνώμες των υπολοίπων
- Η ενίσχυση των διεπιστημονικών συνεργασιών μεταξύ των εκπαιδευτικών. Η συνεργασία εκπαιδευτικών διαφόρων ειδικοτήτων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων και της ενημέρωσης του ιστολογίου του σχολείου. Η δημιουργία τράπεζας και επιμορφωτικού υλικού.
- Η ενίσχυση της επιστημονικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών μέσω της λήψης πρόσθετων επιστημονικών γνώσεων και εκπαιδευτικών πρακτικών. Η εφαρμογή καινούριων διδακτικών πρακτικών και ο καθορισμός κατάλληλων διδακτικών μέσων και μεθόδων.
- Η ενίσχυση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Η αναγνώριση της αναγκαιότητας ανάπτυξης ενδοσχολικών πρακτικών για αυτομόρφωση σε θέματα όπως : η διαχείριση κρίσεων - προβλημάτων συμπεριφοράς-επιθετικότητας, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα, η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, η χρήση ΤΠΕ για ΑμΕΑ, κ.α.
- Η αυτοαξιολόγηση του κάθε εμπλεκόμενου εκπαιδευτικού όσον αφορά την αποτελεσματικότητά του στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η ανατροφοδότηση σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο και ο προσωπικός αναστοχασμός.
- Η ανάπτυξη και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολικών συμβούλων.

- Η βελτίωση της εικόνας του σχολείου προς την ευρύτερη κοινότητα. Η προβολή του σχολείου μέσω του διαδικτύου στην κοινωνία. Η δημιουργία δικτύων του σχολείου με κοινωνικούς φορείς.

19. Προτάσεις των σχολείων σχετικά με τη συνέχεια και τη γενίκευση της ΑΕΕ

Οι προτάσεις των σχολείων σχετικά με τη συνέχεια και τη γενίκευση της ΑΕΕ εστιάζουν, κυρίως, στα ακόλουθα σημεία:

- Απλούστευση των διαδικασιών καταγραφής και αποτίμησης των δραστηριοτήτων.
- Ενεργοποίηση του Παρατηρητηρίου της ΑΕΕ με σκοπό την ουσιαστική και άμεση ενημέρωση των σχολείων για την ΑΕΕ και τη διάχυση των καλών πρακτικών μεταξύ των σχολείων.
- Προώθηση και υποστήριξη της επικοινωνίας μεταξύ των σχολείων. Δημιουργία σταθερών δικτύων επικοινωνίας και ανατροφοδότησης σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο.
- Ενίσχυση του θεσμού της ενδοσχολικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.
- Ουσιαστική υποστήριξη των σχολικών μονάδων σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο στην ανάπτυξη των διαδικασιών της ΑΕΕ και στην εφαρμογή σχεδίων δράσης.

ΑΕΕ

Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

**Η πολιτεία
εμπιστεύεται
τον εκπαιδευτικό**

**Οικοδομούμε έναν πολιτισμό
εμπιστοσύνης και συνεργασίας**

**Η κοινωνία
εμπιστεύεται το σχολείο**